

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

У статті виокремлено основні поняття дистанційного навчання, наведені перспективи впровадження його в навчально-виховний процес сьогодення за допомогою сервісів Google.

Ключові слова: дистанційне навчання, тьютор, сервіси, реформування.

Актуальність та постановка проблеми. В умовах глобалізації суспільства, якої останнім часом все більше зазнає соціум, а також в умовах неспинного науково-технічного розвитку питання трансформації надання якості освітніх послуг стає найбільш пріоритетним та актуальним. В зв'язку з цим нині створено всі передумови для проведення реформи освітньої галузі, основним завданням якої є забезпечення доступу учнів до більш вищих та якісніших стандартів знань. Основними трансформаційними одиницями в процесі реформування є освітні округи, в частині яких створюється навчально-виховне об'єднання, навколо якого розміщуються філії. Саме таке просторове розміщення навчальних закладів дає можливість нівелювати диспропорцію рівня освітніх послуг, підвалинами якого є дистанційне навчання. На первинних етапах формування цієї освітньої інфраструктури (шляхів та засобів сполучення) ключовим компонентом є дистанційне навчання учасників навчально-виховного процесу віддалених філій з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Аналіз останніх досліджень. Завданням дистанційного навчання є забезпечення громадянам можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації, підвищення кваліфікації незалежно від статі, раси, національності, соціального і майнового стану, роду та характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до

релігії, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання відповідно до їх здібностей [1].

Дистанційна освіта – це форма навчання, рівноцінна денній, вечірній, заочній та екстернату, яка реалізована, в основному, з використанням технологій дистанційного навчання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Спочатку дистанційне навчання здійснювалось у формі письмового спілкування, тобто розв'язані завдання надсилались звичайною поштою. На сучасному етапі дана форма навчання здійснюється, зокрема, за допомогою комп'ютерів (як звичайних стаціонарних, так і ноутбуків чи нетбуків), мережі Інтернет.

В процесі розвитку, впровадження інноваційних технологій в освіті створюються спеціальні заклади дистанційної освіти. Наприклад:

- Медпросвіта – дистанційне навчання для лікарів.
- Домашня школа. Дистанційне навчання.
- Початкова школа. Дистанційне навчання.
- Зовнішнє незалежне оцінювання – Дистанційне навчання.
- Всеукраїнський шкільний портал «КЛАСНА ОЦІНКА». Дистанційне навчання. Система шкільних електронних щоденників.
- Центр дистанційного навчання «Проста Логіка».
- Всеукраїнська освітня мережа «Щоденник.ua».
- EDUGET — освітня онлайн платформа.

Також існує онлайн середовище, де розміщуються дистанційні курси (Prometheus, Moodle та інші). У таких модульних курсах чітко відпрацьовані ключові питання: що фахівець повинен знати, уміти, яке практичне застосування можуть мати отримані знання. У них можна знайти:

- навчальні матеріали: відео, презентації, статті;
- посилання та відео-ролики відповідно до теми заняття;
- інтерактивні завдання, вправи та тренажери;
- практичні роботи із можливістю перевірки та коментування вчителем;

- онлайн тестування з миттєвою перевіркою.

Все, що потрібно для проведення цікавого, сучасного та ефективного уроку інформатики у школі чи поза її межами. Тобто це, майже, як аналог сучасного електронного підручника. Але не потрібно забувати, що це вже готові дистанційні курси або ті, які мають певний шаблон.

Дистанційна форма навчання має ряд переваг:

- забезпечує неперевершену швидкість відновлення знань, що отримуються зі світових інформаційних ресурсів;
- вона дає змогу без обмежень розширити аудиторію вчителя, ігноруючи при цьому географічні кордони;
- ця форма освіти дає можливість навчати школярів сільської місцевості без відриву від навчального закладу або з відривом на незначний період;
- вона максимально наближена до стандартів реалізації інклюзивної освіти [2].

В зв'язку з випадками виникнення труднощів під час реалізації навчально-виховного процесу в результаті запровадження карантинів та тимчасових призупинень навчання в школах, спостерігається проблематизація у виконанні навчальних планів та програм. Шляхом виходу з якої є розробка вчителем власних авторських модульних курсів, оскільки, не всі теми можна вивчити самостійно або за допомогою відповідних інтернет-ресурсів дистанційного навчання. Саме тут на допомогу приходять Сервіси та інструменти Google, деякі з них учні вивчають за шкільною програмою з інформатики. Відомими сервісами з легкістю зможуть скористатися у процесі вивчення певного дистанційного курсу. На сьогодні існує дуже багато сервісів та інструментів Google, головне навчити школярів їх правильно і результативно використовувати не лише в повсякденному житті, а й у навчанні. Отже, для початку перелічимо деякі з них:

«Запитання та відповіді» (раніше GoogleAnswers) – сервіс для колективного надання відповідей на виникаючі питання.

Google Статистика пошуку – дозволяє дізнатись найбільш популярні, а також швидше за все набирали популярність запити в заданий відрізок часу.

GoogleAdWords – сервіс контекстної реклами, працює з ключовими словами.

GoogleAlerts – відправлення на пошту результатів пошуку із заданою періодичністю.

GoogleAnalytics – безкоштовний сервіс, що надає детальну статистику по трафіку веб-сайту.

GoogleArtProject – інтерактивно-представлені популярні музеї світу.

GoogleAppEngine – платформа для створення та хостингу масштабованих веб-застосунків на серверах компанії Google.

GoogleApps – сервіс для використання служб Google разом зі своїм доменом.

GoogleMerchantCenter (раніше GoogleBase) – дозволяє власникам контенту поміщати структуровану інформацію в сховище, автоматично отримуючи можливість пошуку за цією інформацією.

Blogger – це сервіс для ведення блогів, що дозволяє тримати на своєму хостингу не тільки програмне забезпечення, а всю інформацію: записи, коментарі та персональні сторінки в СУБД на серверах Google.

GoogleBookmarks – дозволяє відзначати сайти закладками, додавати до них ярлики та примітки. По ярликах і приміток можна робити пошук, закладки зберігаються на сервері і доступні з будь-якого комп'ютера.

GoogleCalendar – онлайнний сервіс для планування зустрічей, подій і справ з прив'язкою до календаря. Можливо спільне використання календаря групою користувачів. Крім того, сервіс інтегрований з Gmail.

GoogleCloudPrint – технологія, за допомогою якої принтер підключається до інтернету, що дозволяє ряду користувачів роздруковувати документи віддалено.

GoogleCorrelate – сервіс дозволяє дізнатися, які запити часто роблять разом із заданим.

GoogleCustomSearch – дозволяє веб-розробникам інтегрувати пошук Google в їхні веб-застосунки.

GoogleDocs – веб-орієнтований застосунок для роботи з документами, що допускає спільне використання документа. Зараз замінений на GoogleDrive.

GoogleDirectory (раніше Catalogs) – вміст мережі, впорядковані за тематичним категоріях. Закрився.

GoogleDictionary – сервіс для перекладу окремих слів на інші мови.

GoogleDrive – хмарне сховище від Google з можливістю онлайн (в браузері) перегляду безлічі типів файлів (у тому числі і файлів фотошопу). Документи також можна редагувати і створювати як в GoogleDocs. Пропонується 5 Гб вільного місця.

Gmail – безкоштовна електронна пошта з великим обсягом місця для зберігання повідомлень (більше 10.1 Гб), з доступом по POP3 і зручним веб-інтерфейсом. Також є OpenID-провайдером для всіх служб Google. GoogleGroups – архів конференцій Usenet.

GoogleHealth – являє собою онлайнкову особисту медичну карту.

Google Лабораторія – інкубатор ідей для нових сервісів, призначений для тестування інтерфейсу тощо.

GoogleMaps – набір карт, побудованих на основі безкоштовного картографічного сервісу.

GoogleMobile – інтерфейс для використання застосунків Google за допомогою мобільних пристроїв.

GoogleNews – автоматично створюваний новинний сайт, на якому зібрані заголовки більш ніж з 400 джерел новин по всьому світу: схожі статті групуються, а потім показуються згідно з особистими інтересами кожного читача.

GoogleNgramViewer – дозволяє вивести у вигляді графіка статистику вживання тих чи слів у російській, англійській, німецькій, французькій, іспанській, єврейській чи китайській літературі протягом заданого відрізка часу.

GoogleNotebook – веб-застосунок, що дозволяє створювати, зберігати і редагувати нотатки на сервері. Текст у нотатках може містити URL, а також містити розмітку. З 11 листопада 2011 розпочався автоматичний експорт даних з блокнотів в GoogleDocs.

GooglePicasaWeb – персональні галереї фотографій.

GooglePlay – магазин застосунків від Google, що дозволяє власникам пристроїв з операційною системою Android встановлювати і купувати різні застосунки (власникам Android-пристроїв зі Сполучених Штатів і Росії також доступне придбання на GooglePlay книжкових видань, музики і фільмів).

GoogleTalk – програма для обміну миттєвими повідомленнями (на основі протоколу XMPP) і інтернет-телефон.

GoogleSearchHistory – історія пошукових запитів користувача.

GoogleSites – безкоштовний хостинг, який використовує вікі-технологію.

GoogleTranslate – система статистичного машинного перекладу слів, текстів, фраз, веб-сторінок між будь-якими парами мов.

GoogleVoice – передача голосу по протоколу VoIP.

GoogleWebmasters – інструменти для вебмайстрів.

YouTube – відеохостинг.

Google+ – Соціальна мережа.

GoogleBuildingMaker – створення тривимірних (3D) моделей.

GoogleKeep – сервіс для зберігання нотаток.

GoogleBlogSearch – сервіс пошуку по блогах. У результати пошуку включені всі блоги на всіх мовах.

GoogleImages – сервіс пошуку картинок в пошуковій системі Google.

GoogleScholar – сервіс для пошуку наукових джерел: статей, книг, дисертацій, опублікованих різними науковими організаціями та професійними спільнотами.

GoogleVideo – сервіс для пошуку, перегляду і збереження відео.

GoogleChrome – браузер, що розробляється компанією Google на основі вільного браузера Chromium, забезпечений рядом невеликих елементів і компонентами, що відповідають за збір інформації про відвідані сторінки.

GoogleDesktop – засіб пошуку на комп'ютері користувача. Програма встановлюється локально і індексує повідомлення електронної пошти, текстові документи, документи Microsoft Office, обговорення з AOL InstantMessenger, історію переходів у веб-браузері, PDF-документи, музичні файли, зображення, відеофайли.

GoogleEarth – модель планети Земля, створена за допомогою супутникових знімків.

Picasa – програма для роботи з цифровими фотографіями, інтегрована з GoogleBlogger і Gmail.

GoogleToolbar – розширення для браузерів Internet Explorer і MozillaFirefox, що являє собою панель пошукового сервісу Google і виконує ряд додаткових функцій і т. д. [3].

В контексті дистанційного навчання розглядають:

асинхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо;

веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), у тому числі дистанційні курси, – систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін (програм), яке доступне через Інтернет (локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів;

веб-середовище дистанційного навчання – системно організована сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням [1].

Цікавим та зручним у використанні є розробка дистанційного курсу за допомогою сервісів та інструментів Google для учнів загальноосвітньої школи. В даному процесі вчитель є тьютором для своїх слухачів (тобто учнів).

У такому випадку структура навчального матеріалу буде містити: пояснення (лекції) у формі онлайн – документу, презентації або відеотрансляції, виконання практичних робіт, контроль знань (у вигляді форми для опитування і таблиці діяльності, в якій ставиться відмітка про виконане завдання), створення та захист власного проекту (у вигляді власного блогу чи сайту). Для початку кожен учень повинен зареєструватися (тобто створити обліковий запис), використовуючи сервіс Gmail. Таким чином, кожен учень отримає особисту адресу електронної пошти і одночасно доступ до усіх сервісів Google. Також учні всього класу разом з учителем можуть створити коло учасників курсу у мережі Google+ для вільного спілкування.

За таким алгоритмом можна розробляти модульні курси з усіх предметів. Тим більше, що існує безліч програм для підтримки вивчення математики, англійської мови, географії та ін. Завдання курсу учні можуть виконувати не лише за допомогою стаціонарних ПК, а й за допомогою ноутбуків чи планшетів, оскільки сервіси Google є доступними для багатьох пристроїв. Також не важливе місцезнаходження учня, головне – це доступ до мережі Інтернет. Таким чином, діти не лише отримують знання, а й знаходяться у постійному діалозі з учителем.

Висновки. Отже, виходячи з вище наведеного, варто зазначити, що дистанційне навчання є тією важливою превентивною ланкою на початкових етапах реформування освітньої галузі нашої держави, яка дає можливість із застосуванням ІКТ залучати максимальну кількість учасників навчально-виховного процесу до навчання та відкриває їм можливість доступу до більш високих стандартів освітніх послуг.